

Písň: 119 (1-4), 673, 686.

1. čtení: Dt 6, 4-9

3. čtení (poslání): 1K 16, 13-14

2. čtení (základ kázání): Mt 5, 1-3

Když spatřil zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je. Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

Spatřil, vystoupil, posadil se, otevřel ústa... To jsou zdánlivě nepodstatné maličkosti v textu. Ale podívejme se na ně podrobněji. Spatřil zástupy a všiml si lidí. Neschoval se před nimi, ale vystoupil na horu. Už jiní před ním stoupali na hory. Třeba Abraham, když měl obětovat Izáka, nebo Mojžíš na horu Sinaj, když měl přijmout Zákon. Na hory chodil Ježíš i při jiných příležitostech. Aby byl sám, aby se modlil. Na hoře se proměnil před třemi z učedníků, na hoře se jim zjevil po svém vzkříšení. Na hoře se ukazuje Boží moc. Tam se bude dít něco důležitého.

Ježíš se tam posadil. To bylo ve starověku výrazem důstojnosti. Sedí vládci, soudcové, učitelé. Ale poddaní, souzení a žáci před nimi stojí. Vsedě učili zákoníci – s plnou platností totiž vyhlásují Boží Zákon vydaný skrze Mojžíše. Ježíš se posadil, učil tedy s autoritou a závazně.

Ježíš otevřel ústa a učil je. Ovšemže otevřel ústa, jinak by nepromluvil, ale snad chce Matouš upozornit na to, že Boží dílo se ukazuje a koná Slovem. To je cestou mezi Bohem a člověkem. Čteme např.: stalo se slovo Hospodinovo, nebo: toto praví Hospodin. Anebo jak jsme slyšeli v prvním čtení: *Slyš Izraeli...* Bůh žádá, aby se komunikace odehrávala slovem, ne viděním. Jedná srozumitelně.

Bible zdůrazňuje Slovo před zjevením a podívanou. Slovo nese Pravdu, obrázek nanejvýš něco o pravdě. Když Pán mluvil, tak je učil.

Vstupní branou celého kázání na hoře jsou blahoslavenství. Dnes začneme prvním z nich, postupně probereme všechna.

Komu je blaze? Kraličtí přeložili Blahoslavení. Co to znamená? Být šťastný, a to v tom nejlepším smyslu slova. Rozumět svému životu, chápat ho kladně. Rozeznat své místo v tomto světě. A vnímat to všechno kladně. Mít rád život, i když nám nevychází všechno nejlíp. A také – kdo je blahoslavený, je milý Bohu.

Kdo jsou ti chudí v duchu, nebo jak přeložili kraličtí – chudí duchem? Někdy se to vykládá, jako ti, kdo nepobrali dost rozumu. Dobrá, i takoví jsou Pánem přijímáni. Ale to ba bylo trochu málo. To nesouvisí jen s intelektem a rozumem. A tak jsou různé výklady.

Například, že člověk chudý duchem je ten, který si nemyslí, že je dokonalý. Nekoupe se v sladkém sebeklamu, že je lepší, než ostatní. Ví, že je chybující a nedokonalý. Nepřesvědčuje druhé o tom, že právě jeho názory a myšlenky jsou jediné správné. Dokáže přistoupit na jiný názor a uznat vlastní omyl. Je ochoten připustit, že také jiných lidí si Bůh všimá, a že třeba některým z nich dává víc, než jemu. Takový člověk může být také nazván pokorným.

Ne, že by měl pohrdat sám sebou, nebo se sám brát na lehkou váhu. Je jedinečnou bytostí. Bůh nás přijímá i s našimi chybami a pomáhá nám je napravovat. Patříme do jeho lásky a péče.

Máme-li milovat své bližní jako sami sebe, pak to neznamená sami sebe snižovat, pohrdat sebou, nevážit si sami sebe. Naopak – mít rád sebe, sám sebe si vážit a s tím pak milovat a vážit si stejnou měrou bližního. Tedy ne popřít sebe a sebe znevažovat, případně nechat znevažovat.

Být chudý duchem může znamenat takovou pokoru. A to pak může znamenat: dát přednost tomu, co mi říká Bůh, před tím, co bych chtěl já sám. Dát přednost Božím Duchu před svým duchem. Věřit tomu, že mi chce Bůh dát víc, než si mohu dát já sám. Lépe zchudnout na svém duchu, jen abych se stal bohatším na Božím Duchu. Kdo má takovou odvahu a touhu, je blahoslavený.

A pak je tu zaslíbení: *neboť jejich je království nebeské*. Co to znamená? Je Boží, tedy přesahuje schopnosti našeho pochopení a rozumu. Jakoby do našeho světa přicházelo něco nepochopitelného. Naše prostředí je proměňováno.

Království Boží už je mezi námi, už nastalo, ale ne ještě plně, jeho plnost a dokonalost ještě přijde. Tak si lze alespoň přibližně vysvětlit působení zla v našem světě. Proč je zlo, nemoc, nenávisť, umírání apod. Odpověď můžeme nastínit zhruba tak, že působí už jen jakoby setrvačností. Už nad nimi Kristus zvítězil, jsou poraženy, ale ještě působí. V plnosti budou poraženy a zmizí s druhým příchodem Páně. Pak už vůbec nebudou. A do té plnosti jsme zváni, jsme-li chudí duchem. Tedy pokorní.

Pak můžeme už dnes čerpat z energie toho nového, co přichází. Už teď můžeme vést plný, bohatý a pravdivý život – bez ohledu na úspěšnost nebo neúspěšnost v tomto světě. Chudým v duchu už dnes a na zemi náleží království nebeské.

Pane dej, ať se stáváme chudými duchem, dávej nám žít pokojně, radostně a v lásce.

Amen